

**PO
STOPINJAH
SVETEGA
MARTINA
STR. 4**

**RADI ŠTEJO
PA BOGA
MOLIJO
STR. 5**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 25. oktobra 2007 ☼ Leto XVII, št. 43

Lendava, Monošter, 17. oktobra: Prvo delovno srečanje slovenske in madžarske vlade

OD ODLIČNEGA SODELOVANJA K VZORNEMU TUDI GLEDE NARODNOSTI

Lendava je z obnovljenim središčem in v prijetnem jesenskem dnevu pričakala in sprejela doslej najštevilčnejšo skupino vrhunskih predstavnikov – ministrov Madžarske in Slovenije na čelu s predsednikoma vlad Ferencem Gyurcsányem in Janezom Janšo. Na zgodovinski dogodek, kot so poimenovali prvo delovno srečanje slovenske in madžarske vlade, so se v Lendavi pripravljali več mesecev in se izkazali kot dobri gostitelji, ki so *zagotovili* tudi lep sončen jesenski dan.

Tudi premiera Janez Janša in Ferenc Gyurcsány sta prvo srečanje slovenske in madžarske vlade v Lendavi in Monoštru označila za zgodovinsko. Srečanje je potekalo in se končalo v šotoru ob monoštrskem Slovenskem kulturnem in informativnem centru v znamenju dogovorov o konkretnem nadaljevanju zelo dobrih odnosov med sosedama. Premiera sta ob tem poudarila, da je možnosti in priložnosti za sodelovanje veliko, zato jih morata sosedi kar najbolj izkoristiti: v energetiki, transportu, varstvu okolja, skupnih naložbah, gospodarskem razvoju obmejnih krajev, znanosti in kulturi. Za uspešno sodelovanje so predvsem resorni ministri podpisali kar petnajst sporazumov, memorandumov, programov, izjav, pogodb, tehničnih sporazu-

mov in upravnih dogovorov. V celotni tok dogajanja prvega delovnega srečanja slovenske in madžarske vlade so bili vključeni predsedniki krovnih narodnostnih organizacij prekmurskih Madžarov in Porabskih Slovencev. Celo več: za uvodni del delovnega srečanja sta se premiera pogovarjala s predsedniki prekmurskih Madžarov Józsefom Koconom, Državne slovenske samoupra-

ve Martinom Ropošem in Zveze Slovencev Jožetom Hirnõkom. Pri pripravi srečanja in uspešni izpeljavi so sodelovali tudi diplomatski predstavniki obeh držav, veleposlanika Ladislav Lipič in József Czukor in generalni konzul Drago Šiftar. Slovenski premier Janez Janša se je v uvodnem nagovoru ozrl tudi v preteklost in jo prepletel s sedanostjo in poudaril skupno značilnost

Slovencev in Madžarov, da so kljub številnim težkim preizkušnjam uspeli ohraniti svojo narodno identiteto. »Pri tem je bilo ključnega pomena njihovo svobodoljubje. Madžarska ljubezen do domovine in privrženost svobodoljubju sta bila zgled, po katerem so se zgledovali slovenski narodni buditelji v 19. stoletju. Številni so vzornika videli v madžarskem rodoljubu Ferencu Deá-

ku; tako je eden vodilnih slovenskih literatov Josip Stritar v pozivu slovenskim narodnim voditeljem v pesniških stihih zapisal: *Pokažite med sabo mi Deáka!* Tudi slovenski narodnobuditeljski pesnik Anton Aškerc je v začetku 20. stoletja pozival slovenske študente, naj gredo študirat v Budimpešto, da se bodo tam naučili svetoljubja in *madžarske železne volje*.«

(se nadaljuje na 2. strani)

(nadaljevanje s 1. strani)

Po tem, ko je Janez Janša ocenil pomen članstva Slovenije in Madžarske v Evropski uniji in vstop v schengensko območje, ko bodo kmalu »padle zadnje meje ned nami,« je o gospodarskem sodelovanju povedal: »Z zadovoljstvom ugotavljam, da je prišlo do pomembnega povečanja obsega trgovinske menjave, ki je lani prvič pre-

Premiera Gyurcsány in Janša sta sprejela tudi predstavnike obeh manjšin

segla vrednost 1 milijarde evrov, kar je za petino več kot v letu 2005. A zmoremo še več. O tem pričajo tudi Memorandum o ustanovitvi Slovensko-madžarskega poslovnega sveta, Memorandum o sodelovanju med Javno agencijo Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije in Madžarsko vladno agencijo za investicije in trgovino ter Sporazum o sodelovanju med Madžarsko gospodarsko zbornico in Gospodarsko zbornico Slovenije. Našteti akti in ustanovna seja Slovensko-madžarskega poslovnega sveta dokazujejo, da smo sposobni zaznavati nove priložnosti na področju gospodarskega sodelovanja.«

Premier je potlej naštel vrsto konkretnih možnosti in dogovorov, ki so že v uresničevanju, denimo v povezavi z Luko Koper, za katero je Madžarska drugo najpomembnejše tržišče. Pomembno je tudi skupno nastopanje v strukturnih in kohezivskih skladih Evropske

unije: »Tudi aktivnosti obeh narodnih skupnosti v smeri čezmejnega povezovanja vodijo k modernizaciji življenja celotnega obmejnega območja. Da nudi sodelovanje v Evropski uniji tudi tu nove priložnosti, kaže primer lani ustanovljene razvojne agencije slovenske skupnosti v Porabju, ki se želi s sproje-
tom *Sosed sosedu* in *Andovci* usmeriti v črpanje evropskih sredstev.«

Ko je Janez Janša govoril o varstvu in pravicah manjšin, je omenil leta 1992 podpisan Sporazum o zagotavljanju posebnih pravic slovenski narodni manjšini na Madžarskem in madžarski narodni skupnosti v Sloveniji. »Mešana slovensko-madžarska komisija je septembra letos že devetič pripravila priporočila za dodatno izboljšanje položaja obeh skupnosti. Pričakujemo, da bosta vladi v kratkem potrdili zapisnik s priporočili.«

Uvodni nagovor je premier Janez Janša končal z zahvalo madžarski vladi, ki je izkazala podporo Sloveniji v pripravah na predsedovanje Evropski uniji v prvi polovici leta 2008. Madžarski premier Ferenc Gyurcsány je povedal, da je imela madžarska vlada doslej več podobnih delovnih srečanj. Na nekaterih so se pogovarjali o odprtih problemih, ki zahtevajo rešitev. Madžarska s Slovenijo takih problemov nima, zato »smo se srečali, da še bolj izkoristimo možnosti

za sodelovanje.« Tudi pri uresničevanju manjšinskih pravic Ferenc Gyurcsány ne vidi problemov, ki bi jih morali reševati na ravni ministrskih predsednikov, ampak lahko »manjšini razrešita probleme v svojih državah«, kar je po premierjevih besedah »zelo zrelo drža manjšin«. Ferenc Gyurcsány je tudi povedal, da ima zelo dobre osebne stike s slovenskim kolegom, zato je predlagal ministrom, naj vzpostavijo prijateljstva s slovenskimi kolegi in marsikatero nalogo bo lažje uresničiti.

Na novinarski konferenci je Ferenc Gyurcsány poudaril, da »do sedaj ni bilo niti enega vsebinsko tako bogatega zasedanja kot v Lendavi.« Podpisali so vrsto sporazumov in drugih dokumentov, ki so na zunaj samo papirji: »Povedati vam moram, kaj je njihova vsebina. Do leta 2010 bomo povezali naše električno omrežje s 400 KW daljnovodom; naša naložba v Potniški center v Ljubljani bo presešla 300 milijonov evrov; skupaj odpiramo zunanja predstavništva; prihodnje leto bosta z avtocesto povezani Budimpešta in Ljubljana.« V prometno infrastrukturo sodi posodobitev železniške povezave med državama in pogovori o novi progi med Lentijem, Lendavo in Beltinci. Še o srečanju z narodnostnima skupnostma: »Najpomembnejše se mi zdi, da predstavniki manjšin niso prikrivali nalog in obveznosti; rekli so, da imajo probleme, vendar jih želijo reševati s svojimi predsedniki. To se mi zdi zelo važno, da manjšine zaupajo svoji vladi.« Ferenc Gyurcsány je v Lendavi tudi zagotovil, da bo Madžarska prihodnje leto manjšinam namenila več denarja. Tako za razširitev radijskega programa v Monoštru s sedanjih 8 ur na teden na 24 ur, za obnovo števanovske dvojezične osnovne šole in nasploh za delovanje dvojezičnih šol v Porabju, za ureditev narodnostnega muzeja na Gornjem

Seniku se dogovarjajo za skupno financiranje s Slovenijo. Bolj na pripombo kot na vprašanje, da Slovenija daje mnogo več denarja prekmurkim Madžarom kot Madžarska Porabskim Slovencem, je madžarski premier povedal, da to verjetno drži, Janez Janša pa dodal, da »Slovenija ne bo zmanjševala sredstev, ki jih prispeva za ohranjanje identitete in za razvoj madžarske narodne skupnosti v Sloveniji. Nove možnosti in finančne vire bosta manjšini dobili tudi po regionalizaciji Slovenije.«

Položitev temeljnega kamna za cesto med Gornjim Senikom in Verico

Pomemben del delovnega srečanja se je zgodil na Gornjem Seniku, kjer sta premiera simbolično začela dela pri obnovi dobre tri kilometre dolge ceste do Verice. Madžarski premier je poudaril, da bo s cesto vzpostavljena boljša zveza med ljudmi v tem obmejnem prostoru. Za obnovo bo Madžarska odštela 350 milijonov forintov. Janez Janša se je poslužil simbolike z besedami, da »meje ločujejo, ceste pa povezujejo.« In dodal, »da se bo kmalu umaknila vidna meja, kar je zlasti pomembno za tukajšnje prebivalce.« Predsednik Državne slovenske samouprave Martin Ropoš je spomnil, da sega ideja o posodobitvi ceste kar deset let nazaj in izrazil prepričanje o njenem ugodnem vplivu na razvoj krajev ob meji. Poslanica madžarske narodnosti v slovenskem državnem zboru Mária Pozsonc pa je na Gor-

njem Seniku najprej povedala, da pomeni delovno srečanje vlad zgodovinski dogodek za Lendavo in Monošter in mimogrede omenila, da se ne bi smeli bati prisotnosti narodnosti v parlamentih. Tema, o kateri za razliko od skupne seje maja v Zagrebu, vsaj javno v Lendavi in Monoštru ni bilo govora.

Po srečanju v Monoštru sta premiera novinarjem predstavila pomen podpisanih sporazumov na področju vodnega gospodarstva, zdravstva, elektronske uprave, visokega šolstva, napovedala izid veli-

kega Madžarsko-slovenskega in Slovensko-madžarskega slovarja, priprave na izdajanje dvojezične periodike, več sodelovanja v znanosti in med univerzami, ugodno ocenila učenje slovenskega jezika na univerzi ELTE v Budimpešti, napovedala sporazum med Zavodom Balassi in Zavodom za kulturo, s katerim lendavska ustanova prevzema naloge pri posredovanju madžarske kulture v celi Sloveniji. Za zaključek še, da je – tako Janez Janša – z delovnim srečanjem ustvarjena podlaga, da čez eno leto na podobnem srečanju vladi ocenita uresničevanje dogovorjenega in seštejeta rezultate: »Verjamem, da bo letina obilna, primerna temu lepemu jesenskem vremenu.«

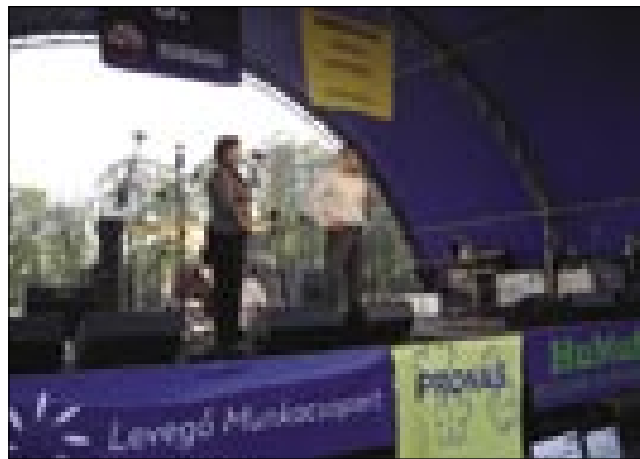
Ernest Ružič
Foto: N. Juhnov,
A. Takač, E. Ružič

PROTEST PROTI SEŽIGALNICI V HEILIGENKREUZU

V sredo, 17. oktobra, je vzporedno s srečanjem slovenske in madžarske vlade v Monoštru pred termami potekal protest, s katerim so udeleženci opozorili na problem sežigalnice v Heiligenkreuzu.

V neposredni bližini Monoštra želijo Avstrijci v Heiligenkreuzu zgraditi zelo veliko sežigalnico (250.000 ton/leto). Določene raziskave potrjujejo, da imajo sežigalnice vpliv na zdravje ljudi, ki živijo v neposredni bližini sežigalnic. Raziskovanje o vplivih na zdravje prebivalcev v bližini sežigalnic se je usmerjalo na pojavnost raka in težav na dihalih. Posamezne substance v dimu sežigalnice so znane kot rakotvorne (kadmij, dioksini

itd). Več raziskav je proučevalo pojavnost raka pri prebivalcih v bližini sežigalnic. V večini primerov so našli povezavo

Protesta so se ob madžarskih in avstrijskih okoljevarstvenikih udeležili tudi Zeleni Slovenije

med povečano stopnjo obolenosti za rakom in bivanjem v

bližini sežigalnice. Posebej je izstopala pogostost, da se rak pojavlja pri prebivalcih z dolgotrajnejšo izpostavljenostjo.

Na protestu je sodelovalo skoraj tisoč ljudi iz Madžarske,

Avstrije in tudi Slovenije. Pomurski odbor Zelenih Slovenije, ki se je udeležil protesta, podpira prizadevanje Porabskih Slovencev proti tej sežigalnici, saj imajo pravico do čistega in zdravega okolja.

Zelo blizu se nahaja trideželni park, katerega del je tudi naš Krajski park Goričko. Namen tega parka je zavarovanje narave in sedaj nameravajo zgraditi sežigalnico v neposredni bližini (oddaljenost ca. 600 m) avstrijskega dela parka (Raab). Ni nam znan primer na svetu, kjer bi se v neposredni bližini trideželnega parka gradila tako velika sežigalnica. Po eni strani se s parkom narava zavaruje, po drugi strani pa z načrtovano

sežigalnico in spremljevalnim tovornim prometom obremenjujejo naravo. Vpliv bo gotovo segal v park in posledice bodo blizu katastrofi. To je enako, kot da bi poslali slona v trgovino s porcelanom.

Na protestu smo skupaj zahtevali od obeh vlad, naj se jasno izrazita proti načrtovani sežigalnici v bližini Monoštra in tako zaščitita interese lokalnega prebivalstva v Porabju!

Problem odpadkov je potrebno reševati z uporabo metode ZERO WASTE (zmanjšati količino odpadkov, recikliranje) in šele nato razmišljati o sežigalnicah, katerih vpliv na okolje mora biti čim bližje ničli.

RO Zeleni Pomurja

Občni zbor Državne slovenske samouprave

Državna slovenska samouprava je 12. oktobra mejla občni zbor v vaški kuči v Andovci. Za volo tauga, naj tisti člani občnega zbora, šteri so ešče nej vidli »maloga Triglava«, si ga tō leko poglednejo. Pa ovak tō, vsakšo leto gnauk majo eden djilejš,

membnejši dogodki ter o uresničtvi proračuna v prvem polletju, ka je občni zbor sprejel, je občni zbor ešče eden sklep mogo prinesti. Tau je sklep o načrtovani 24-vōrni (tedensko) oddaji slovenskoga radia, Radio Monošter. S tejm se je vsikši

čo ešče od prošeni, stere so od slejdnje seje prišle. Prvo prošnjo je vzgojiteljica Kristina Nagy Gyeček notra dala za finančno podporo pri študiju. Geseni je začnila 3. letnik v Sombotelu na Visoki šoli Dániel Berzsenyi, gde študira slovenski jezik in književnost. Za leto 2007-2008 je 166.000 forintov podpore prosila, ka je dobila tō od občnega zbora. V drugi prošnji je Slovenska samouprava Dolnji Senik prosila finančno podporo. Dolnjesejniška samouprava bo 1. decembra v adventnem času organizirala spominjanje na pokojno Ireno Barber. V programu do meli mešo, nastopa pa MePZ Avgust Pavel, števanovske ženske, moški kvartet iz

šteroga ne držijo na sedeži na Gorenjom Seniki.

Na dnevnem redi so bile teme: poročilo o sklepih, ki jim je potekel rok; pomembnejši dogodki in delo med dvema sejama; ustanovitev 11. manjšinske okrogle mize; modifikacija proračuna za leto 2007 in poročilo o uresničtvi proračuna v prvem polletju.

Po poročili o sklepih in po-

strinjau tak, če de radio na tau emo proračunska sredstva. Za volo združevanja števanovske pa gorejnesejniške šaule je občni zbor mogo delegirati enga člana v delavno komisijo. Za volo toga, ka se k tauma strokovno razmeti trbej, so se tak odlaučili, ka za tau je najbola sposobna podpredsednica Erika Kōleš Kiss.

Potejm se je občni zbor odlau-

Kuzme pa cerkveni zborček Sončnice. Državna slovenska samouprava je s 60 tisoč forinti podprla prireditiv. Dvojezična osnovna šola Jožefa Košiča je prosila pejneze za darilo na božič, pa je dobila 39.200 forintov. Prošnjo Dolejnesejniškoga športnega društva je občni zbor zavrnil zato, ka delovanje ne mora podpirati.

Karel Holec

Marta Sever vōodabrana za Naj kmetico v Sloveniji

Marta Sever iz Šalamenec na Goričkom, škero pozna tūdi dosta lidij v Porabji, je par dnij nazaj v Brežicaj bila vōodabrana za Naj kmetico 2007 v Sloveniji. Brblava pa flajsna Marta, škera rada piše tūdi zgodbe pa pesmi, ka so objavljene tūdi v našij novinaj pa v Slovenskom koledari, je te, gda so med 14 finalistkami njo vō pozvali, spoj nej vōrvala, ka je tau istina gé. Liki je friško rejč nazaj dobila, pa je več stau zbranim, največ pavariskim ženam, pravla: »Nikdar

se ne sramujte, ka ste kmetice, liki bojte ponosne na svoj stan!«

Gda smo jo doma v Šalamenci obiskali pa ji čestitali, je dosta toga zanimivoga pripovedjala. Tūdi o tom, kak je na prireditvi brigo mejla, pa je najprle bole o tom brodira, če je sin teleti, ka se je nekaj vōr prlej skotilo, gesti dau ali nej. Te pa je samo nagnauk čūla, ka so njeno ime povedali, pa ka so jo na oder zvali. Na priznanje je fejest ponosna (būske) in pravi, ka so leko na njo ponosni tūdi vsi tisti, škero jo sprevajajo na njeni življenskoj pauti, pa ka so jo predlagali za te naziv.

Kmetija (gazdija) Sevrovih je nej velka, da pa z možom Francom sta skauz flajsniva bila, pa sta vsakši pejneze dvakrat znala dobro obrnauti. Pred štiridesetimi lejtī sta na Martinoj domačiji začnila vertivati iz nikoj. Spoznala sta se v Avstriji, samo ka sta brž domau prišla. Iz leta v leto sta nabavila kakši nauvi mašin, kaj vcūj zozidala in flajсно delala na zemlej. Deca so jima skauz pomagali, vsi trgē so se tūdi izšaulali, pa čiglij svoje delo majo, ške zdaj starišom pomagajo kelko leko. Sploj sta deco navčila, ka so jima pomagali že od malij nauj, pa tūdi tau, ka se trbej v enoj familiji dosta pogučavati med sebov, nej pa ka samo vsakši za sebé gleda...

Ob večeraj, gda je glavno delo opravljeno, Marta rada vzeme pred sebé knjigo, v škero not napiše zgodbe pa pesmi, tak za svojo dūšo. Pravi, ka je prvo pesem napisala že v štrtom razredi osnovne šoule in od te je tau del njenoga žitka.

Silva Eöry; Foto: Bernarda B. Peček

OD SLOVENIJE...

Po novem tudi dosmrtna kazen?

Ministrstvo za pravosodje je predstavilo osnutek novega kazenskega zakonika in ga s tem dalo v javno razpravo. Osnutek med drugim predvideva uvedbo dosmrtne kazni za kaznivo dejanje genocida, hudodelstva zoper človečnost in vojna hudodelstva. Na dosmrten zapor bi lahko bili obsojeni tudi tisti, ki bi zagrešili dve ali več kaznivih dejanj naklepnega odvzema življenja, za katere je zagrožena najvišja kazen 30 let zapora. Ministrstvo se je za uvedbo dosmrtne kazni sicer odločilo predvsem zaradi uskladitve slovenske kazenske zakonodaje z določbami Rimskega statuta mednarodnega kazenskega sodišča, katerega podpisnica je tudi Slovenija.

Razpravljali o položaju in organiziranosti slovenskih manjšin

Komisija DZ za odnose s Slovence v zamejstvu in po svetu je sprejela sklep, da se še pred predsedovanjem Slovenije EU pripravi skupna seja z odborom za zunanjo politiko. Na njej naj bi določili odprta vprašanja slovenskih manjšin v zamejstvu za slovenski program med predsedovanjem povezavi. Obenem so člani komisije sklenili, naj Svet vlade za Slovence v zamejstvu med prioriteta svojega delovanja določi tudi skupno predstavnostvo za slovenske manjšine.

Peterle in Türk v drugem krogu?

Za zdaj še neuradni izidi predsedniških volitev kažejo, da se bodo prebivalci Slovenije morali še enkrat odpraviti na volišča. Drugi volilni krog predsedniških volitev bo 11. novembra, v njem pa naj bi se pomerila Lojze Peterle in Danilo Türk. Peterle je zbral 28,5 odstotka glasov volivk in volivcev, Türk pa 24,54 odstotka. Sledijo Mitja Gaspari (24,16 %), Zmago Jelinčič (19,29 %), Darko Krajnc (2,16 %), Elena Pečarič (0,87 %) in Monika Piberl (0,47 %). Volilna udeležba je bila 57-odstotna.

PO STOPINJAH SVETEGA MARTINA

Med 11. in 13. oktobrom je v Slovenski Bistrici potekal Evropski znanstveni simpozij o svetem Martinu z naslovom *Slovenija in dežele srednje Evrope na Martinovi življenjski poti*. Simpozij je bil organiziran v okviru projekta Evropske kulturne poti svetega Martina Tourskega. Glavni namen konference je bil, da z različnih znanstvenih področij (zgodovine, umetnostne zgodovine, arheologije, folkloristike, etnologije, teo-

nu. Najstarejša je *kapela sv. Martina v romarskem kraju Svete Gore pri Sotli*, potem cerkev v *Laškem* (sombotelški Slovenci so ju obiskali leta 2003 in 2006) in tretja v kraju Šmartno na Pohorju. Od krajev je poimenovanih po njem 18 (največ v obliki Šmartno). Po Martinu se imenuje v Sloveniji devet tisoč moških. Blizu osem tisoč žensk pa se imenuje Martina.

Štefan Ferenčak (rojen v Prekmurju) je pregledal slo-

njepisih sicer ni: »V osemnajsetom leti on se je okrsto«. To je značilno za ljudske pesmi. Med 300 tipov ljudskih pesmi, ki jih hrani Glasbenonarodopisni inštitut v Ljubljani, pa niti ene ni o svetem Martinu – je ugotovila predstojnica dr. Marjetka Golež Kaučič. Pesem »Glejte svetega Martina« smo na konferenci slišali v izvedbi GPZ iz Velenja (sombotelški Slovenci smo bili tam leta 2005).

Profesorica za zgodovino in

Za časa protestantizma (50 let) niso na Slovenskem častili svetnikov. Sveti Martin se potem pojavi spet v tiskanih pridigah katoliške cerkve kot »Kristusov vojščak« (Rogerij, Pohlin, Baraga, Slomšek idr.). Zgodbe iz življenja sv. Martina niso prevodi, prilagojeni so slovenskim bralcem in so tudi odraz jezikovnega razvoja. V pridigah uporabljajo zgodbe iz življenja svetega Martina pri naukih za bralce.

Cerkve so posvečene svetemu Martinu predvsem v vinorodnih krajih Slovenije. Na dan sv. Martina – 11. novembra – je v navadi »martinovanje«. Martin spremeni mošt v vino. Danes se je ta šega spremenila v turistično prireditev. V spomin na dogodek, da se je Martin skrnil med gosi, ko so ga hoteli izvoliti za škofa, jejo gosjo pečenko. Pa ne povsod. Na Primorskem se je puran, fižol, kisló zelje. Kuhali so tudi školjke (da se še bolje pije).

Simpozija sta se udeležila dva predavatelja iz Szombathelya. Župnik cerkve sv. Martina Géza Aigner je predstavil »Spomenike češčenja svetega Martina v rojstnem kraju Savarii.« Marija Kozar pa je govorila o tem, kako »Sveti Martin povezuje zamejce z matico« (o romanjih sombotelskih Slovencev od leta 2002 naprej).

V soboto, 13. oktobra, je bila položena stopinja svetega Martina na steno cerkve v kraju Šmartno na Pohorju. Pri položitvi je sodeloval tudi sombotelski župnik Géza Aigner.

Evropska kulturna pot svetega Martina po Sloveniji ponuja možnost za medsebojno srečevanje in spoznavanje ter povezovanje s Slovenci v zamejstvu. Pomen poti je predvsem v ustvarjanju vezi med ljudmi.

Predavatelji: dr. Štefan Ferenčak, dr. Martina Orožen, Jacques Fontaine

logije in jezikoslovja) osvetli razvoj srednjeevropskih dežel skozi zgodovino, in sicer v povezavi z osebnostjo sv. Martina.

Na konferenci je imelo referat dvajset predavateljev iz Francije, Italije, Slovenije, Hrvaške, Avstrije in Madžarske. Prihajali so z območij, koder je sv. Martin hodil in preko katerega bo vodila Evropska kulturna pot svetega Martina od rojstnega Szombathelya do Toursa v Franciji, kjer je bil škof.

Sedem predavateljev iz Slovenije je predstavilo češčenje sv. Martina in njegovo prisotnost v ljudskem izročilu. V Sloveniji je več kot 80 cerkva posvečenih svetemu Marti-

venske cerkvene pesmi. Našel je 9 izvornih pesniških besedil v slovenščini s 17 napevi in še eno italijansko besedilo iz Sečovlj z dvema napevoma v čast sv. Martinu. (To pesem so letos slišali sombotelski Slovenci, ko so priromali v Sečovlje.)

Dr. Ferenčak je ugotovil, da slovenske pesmi slikajo dokaj popolno, resnično in svetniško podobo Martina, škofa v Toursu. Temeljne podatke iz življenja in delovanja sv. Martina je primerjal s slovenskimi cerkvenimi pesmimi. Med drugimi tudi s prekmursko pesmijo, ki jo je leta 1893 objavil »martyánszki skolnik« Jožef Pustai. Pesem vsebuje tudi ugotovitev, ki je v življe-

dialektologijo slovenskega jezika dr. Martina Orožen je predstavila podobo sv. Martina v življenjepisih svetnikov in leposlovju 19. stoletja. V

Simbolična stopinja sv. Martina (Šmartno na Pohorju)

prvem slovenskem koledarju (Trubar 1557) se sveti Martin pojavi kot zaščitnik pastirjev.

Tekst in foto:
Marija Kozar

RADI ŠTEJO PA BOGA MOLIMO

V Slovenskoj vesi sam gora ziskala najstarejšo žensko v vesi, po možej tetico Mešič Antalné, po dekliškom menjji *Rejzo Šömenek*. Tetica Rejza so avgustuša 15. staupili v 97. leto. Tau clovek kumar vördja, gda ji vidi. Srečna ženska so, dobro vidijo, čüjejo, var-djajo, vse se dá z njimi normalno zgučati. Dobre volé so, tøj pa taum se na žmano ta zasmejejo. Z botom odijo, depa

mlajši je sin, dvanajset lejt mlajši pa Pištak.

Teticini stariške so tü pavri bili, meli so šest mlajšov, trdjé so bili v Meriki, trdjé pa doma. Tetica Rejza so s svojim možaum petdvajsti lejt bili oženjeni, gda je mogo navekoma tuj njasti svojo držino. Sploj dosta lagvoga so prejk šli, ka je bojna bila, srmacke so bili, stari raum so meli pa so rano ostali devica. Tistoga

pomaga, ka dosta štejo novine pa gledajo televizijo. Čer Magduš pravi, ka mati dosta več vse znajo kak ona. Z njé se prej vösmejejo, gda ne vej, ka sto je té ali tisti znani clovek ali politik. Dosta boga molijo tü, tau gvüšno njim pomaga düšno pri dugom življenji. Čer Magduška je tü zadovolna z zdravdjom materé, ka mati leko dobro spiu, vrastvo njim prej vala baugi ranč nej trbej brati. No, eno vrastvo berejo, depa prej tisto ranč nej gvüšno, ka trbej, vej pa že kaulek petdest lejt sir tisto eno gnako berejo.

Kafej!? Kafej trno radi pidjejo, depa na den samo ednoga. Domanji njim zazranka lepau nota neséjo v postaló. Tau tü od čeri vejm, ka so mati nikdar nej pili, depa zdaj je domanji ne njajo, ka pri vsakšom obedu morajo eno posanco vina spiti, ka so si prej tau

zaslužili s svojimi lejti.

Tau, ka se tetica tak dobro držijo, zvöjn molitve gvüšno, ka dosta vala tau tü, ka ji držina fejs gora prima, dva sina, najbola pa gdé se držijo stalno, čer Magduška s svojim možaum pa sinaum, steri ma s svojo baratšagoško, vrlo ženauv tri mlajše. Pravniki (dédunokák), dve deklíčine pa pojep tetico Rejzo trno radi majo, ji poštöjvajo, se fejs vežejo na nji. Gda so doma, ji po pau vöri prej spitavljajo, če so nej lačni ali kaj drügo ne nücajo. Gvüšno, ka s tejm štejo nazaj dati pa dola zaslöjžiti vse tisto dobrauto, lübezen, radost, ka so dobili oni, gda so ji ške tetica meli skrb. Sneja čeri, Ibolya, stera je Vogrin-ka, ona ji posebno fejs vali pa njim je hvaležna za vse pomauč, ka je dobila pri svoji mali mlajšaj. Se pravi, štiri generacije v enom velkom držinskem rami, v lejpom mirej, gdé se vsakši dobro pozna pa rad žive, je gnes za peldo vöpostaviti valaun držina. Pa tau v Slovenskoj vesi, v Porabji.

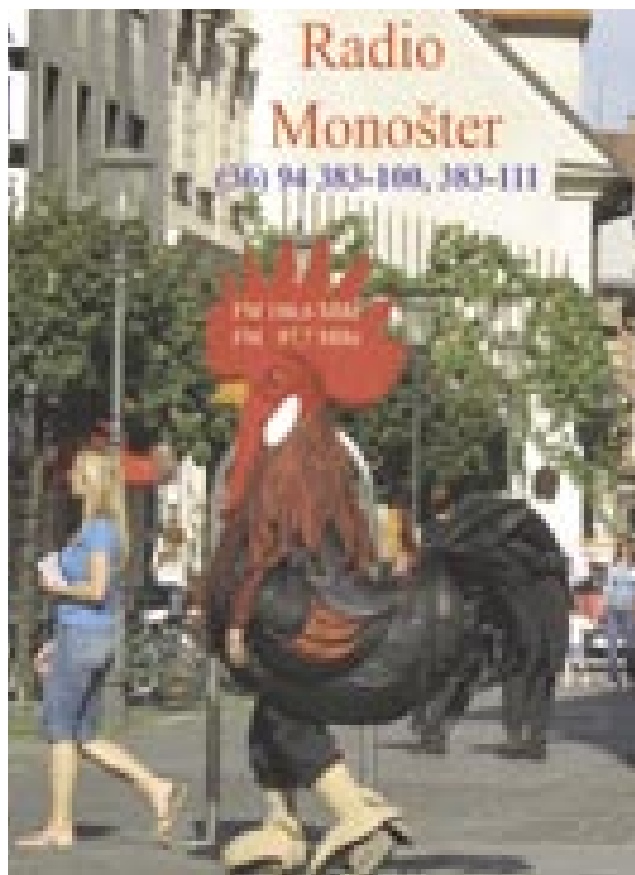

Prababica s pravnikom

samo zatok, ka se njim je nau-ga strla pred petimi lejti. Tau se tak zgodilo, ka so sina čakali domau s Švajca. Kak vsakši, oni so tü bili vse na šrajfi, ka pride. Zima je bila, veter je fejs pred dvere zno-so snejg. Kak so vöstaupili, ka poglednejo, če eške nejga dragoga sina, se njim je poskliznila nauga, ena nota ostala ena pa vanej. Sami so bili doma, nota so nej mogli, bili so na mrazi, dočas je nej prišo domau čakani sin. Zdaj, gda sam bila pri nji, so pá ranč toga sina čakali domau na kratek čas, depa zdaj čista mirno. No, do prvin omenjene nesreče so vküper živeli doma s svojim najmlajšim sinaum Pištanom, gda ji je pa trbelo redno opravlati pauleg té nesreče, ji je či Magduš pripelala k sebi, ka sin eške zdaj má leto dni do penzije. Tetica té tri mlajše majo, najstarejša je čer Magduška, dve lejte

ipa so se sploj daleč raznok držali od čeri Magduške, stera je s svojo držinov laknivala na brgej na krajma vesi. Od tistec so odli vküp delat zem-lau pa so se mogli menjavati delat odti pauleg maloga sina tü, steroga so pomagali mati skrb meti. Ovak so pa delali prejk štirideset lejt nepretrgano v židanoj fabriki.

Zdaj njim pa prej sploj dobro dé, kak so mi prajli Rejza, če bi nej tau prajli, bi prej grej meli. Zdravdje njim tü ta vala, če bi se njim vrnji tau nauge nej strau, bi niše falinge nej meli. Influenzo so tü samo tisto zimau dobili, gda so se prej prauti njé dali nuta vcepiti. Telko, ka večkrat kaj spadnejo, depa nej nevarno. Dosta odijo po stumbaj, vej pa na štok gor pa doj odijo vsakši den. V leti si šegau majo na dvor vösesti pa kaj malo se šetati. Tau, ka pamet tak friško držijo, njim gvüšno

... DO MADŽARSKE

Ob obletnici revolucije leta 1956 večsto prireditev po vsej državi

23. oktobra, ob 51. obletnici revolucije na Madžarskem, je bilo večsto prireditev po vsej državi. Osrednja državna prireditev se je odvijala na predvečer praznika v Oporni hiši, na kateri je bil slavnostni govornik predsednik države László Sólyom. Opozicija je praznovala posebej. Stranka FIDESZ je svoje pristaše povabila na zborovanje k Astoriji. Sam kraj je simboličen, kajti lanski izgredi so se začeli prav po končanem zborovanju stranke na istem mestu. Letos so na glavnomestni policijski upravi prijavi več kot 110 raznih prireditev, zborovanj in protestov, od teh je policija označila za politične 20 prireditev, 6 pa je obravnavala kot izredno rizične. Med temi so bile vse prireditve, katerih so se udeležili visoki državni funkcionarji ter tudi zborovanje FIDESZ-a.

Ustavno sodišče je odobrilo razpis referenduma

Pred meseci je stranka FIDESZ dala pobudo za referendum o sedmih vprašanjih. Od teh so bila po mnenju Državne volilne komisije sporna tri vprašanja, na podlagi katerih želi opozicijska stranka ukiniti šolnino na visokih šolah in univerzah, obvezno takso za obisk pri zdravniku ter takso, ki jo mora bolnik plačati, če je v bolnici. Potem ko je Državna volilna komisija zavrnila omenjena vprašanja, se je stranka obrnila na Ustavno sodišče, ki se je prejšnji ponedeljek odločilo tako, da vprašanja - glede državnega proračuna - niso sporna. Če bo opozicijska stranka FIDESZ zbrala za vsako vprašanje 200 tisoč podpisov, ki jih bo Državna volilna komisija overila, se bo lahko razpisal referendum. To se bo najverjetneje zgodilo spomladi leta 2008.

Razstava

V soorganizaciji Zveze Slovencev na Madžarskem in društva BRV so 25. oktobra v Slovenskem kulturnem in informacijskem centru v Monoštru odprli razstavo Prekmurska vas Fokovci skozi čas. Na otvoritvi je nastopilo pevsko društvo iz Sela.

Andreja Santavec pripoveduje o svojem avanturističnem življenju

ŠELE PRED KRATKIM SEM ZVEDELA, DA SEM SLOVENKA

• *Kako je to mogoče, da sploh niste vedeli, da imate slovenske korenine?*

»Približno pred desetimi leti mi je oče omenil, da je on pravzaprav Slovenec, ker izhajajo moji stari starši po njegovi veji iz današnje Slovenije. Dedek se je rodil v Vučji Gomili, babica pa v Moravskih Toplicah. Takrat mi oče še ni znal povedati slovenskih imen teh dveh vasi, pa sva ju iskala pod njemu znanima imenom Zsidahegy in Alsó Marác in povsod sva naletela le na zidove. Oče je namreč zelo zgodaj izgubil svoje starše. Pa tudi to je res, da sta zelo redko pripovedovala o svoji preteklosti, ker se je njuno pripovedovanje vedno sprevrгло v jok. Pred kratkim sem pa po naključju naletela na zemljevid, kjer so bila označena imena prekmurskih vasi v obeh jezikih. To je potem postala moja izhodiščna točka za nadaljnje raziskovanje. Delo je bilo nadvse težavno, kajti interneta takrat še ni bilo. Začela sem iskati v telefonskem imeniku ime Santavec. Kar presenetilo me je, kako veliko ljudi sem našla v Prekmurju s tem imenom. Kar po vrsti sem jih klicala po telefonu. Niso pa govorili niti madžarsko, niti angleško, niti v drugih jezikih, ki jih poznam. Spoznala sem tudi starejšega gospoda, Mihaila Avgusta, ki mi je obljubil, da vzame stvar v roke in je začel intenzivno raziskovati. Za rojstne podatke babice je zvedel v Puconcih in v Murski Soboti. Počasi se je tudi oče začel spominjati... Na misel so mu prišle nekatere slovenske besede in slovenska zemljepisna imena, ki jih je slišal od staršev.«

• *Kako ste pa podoživljali to novo situacijo, ko ste zvedeli, da ste tako rekoč Slovenka?*

»Slovensko poreklo je zame izredno važno. Spomnim se,

ko sem se prvič priključila na internet, sem si najprej ogledala slikovito slovensko pokrajino, Vučjo Gomilo in okoliški prekmurski hriboviti svet. Ne morete si predstavljati, da sem samo sedela pred monitorjem in jokala, prav ihtela sem. Imela sem občutek, da so me izropali, da so mi vzeli nekaj, kar je pripadalo tudi meni, in sem dobesedno čutila tiste neizmerne duševne bolečine, ki so jih morali preživeti moji stari starši. Gotovo je v mojih genih zapisana moja strastna ljubezen do neskončnih hribov, brez katerih ne morem živeti, kajti le-ti so mi pomenili vedno pravo sprostitev. Nisem še povedala, da živim v središču Budimpešte, kar je gotovo tudi neka zadovoljiva razlaga za moj beg v naravo. S prijatelji hodimo od spomladi do pozne jeseni v prostem času po okoliških hribovih. Kar pomislite, koliko je takšnih ljudi samo pri nas, ki jim je politika uničila življenje. Če ne bi bilo Trianona, bi bila gotovo tudi jaz rojena onkraj meje. Naša družina načrtuje skupno potovanje v Prekmurje in bomo takrat zbirali podatke na pokopališčih, na župniščih in v okolici. Ta naš načrt ima zaenkrat le eno veliko oviro, naša mama, ki je stara 85 let, je namreč hudo bolna, in je ne moremo pustiti same, pa seveda tudi muce ne, ki je ravno tako enakopravni član družine.«

• *Kje ste pa zaposleni?*

»Sem upravnica avtosalona v Budimpešti. Zelo rada opravljam ta posel, čeprav je to delo večkrat naporno. Ko sem končala oddelek za zunanjo

trgovino na ekonomski fakulteti, sem dobila službo pri največjem uvozno-izvoznem podjetju, kjer sem delala dvajset let. Potem so me zapeljali avtomobili. Med leti 1993 in 1996 sem se udeleževala tudi avtorallyjev z Mitsubishijem in sva s partnerico Pártai Lucsijo tvorili edini ženski par na tekmovanju. Malo žensk nas je zaposlenih na tem področju, toda jaz sem se tega dela

že navadila. Prepričana sem pa, da bom v naslednjem življenju kozmetičarka. To je bolj ženski poklic. Pred kratkim sem bila na televizijskem programu »NewShowR« povabljen v oddajo meteorologov, kot gost Pártai Lucsije in njenega moža Aigner Szilárda.«

• *Izgledate mlajši, kot pa v resnici ste. Omenili ste prej kozmetiko. Gotovo dosti časa prebijete tam.*

»To pa ne. Nič več kot vsaka povprečna ženska. Res je, da nimam nič proti svojim letom. Leta me dejansko ne vznemirjajo posebno. Zame je važno, da se fizično dobro počutim. Na maturitetnih srečanjih vedno molčim, ko se vsi pritožujejo v zvezi s svojimi boleznimi in operacijami.

Gotovo se imam zahvaliti v veliki meri tudi genskim okoliščinam. Zanimivo je, da mi lasje niti malo ne postajajo sivi. To je zelo praktično, ker mi jih ni treba barvati.«

• *Vi ste izredno vitalna ženska. Predstavljam si, da ste imeli oziroma imate še danes tudi kakšen drugi hobi.*

»Prej sem imela hobije bolj športnega značaja. Poleg avtorallyja sem se ukvarjala tudi s športnim letalstvom. 25 let sem letela na motornih in na jadralnih letalih. Moj pravi konjiček so bila jadralna letala. Danes sem pilot »s srebrnim vencem«. Dolgo časa sem bila manekenka, in sicer takrat, ko je bila naša naloga le prikazovanje oblačil. Danes temu mojemu poklicu ne delam rada reklame, ker ponekod med manekeni in prostitucijo lahko postavite enačaj. Honorar je bil višji kot moja mesečna

plača. Tudi v revijah so objavljali naše fotografije in enako dobro honorirali. Povrh tega je bilo zanimivo še to, da so nas na cesti ljudje spoznali in nas prosili za avtograme.

Danes, ko imam malo časa, igravam na piščalko ali na klavir, česar sem se učila osem let v glasbeni šoli. Od časa do časa se ukvarjam še s stekloslikarstvom. Od vseh hobijev me pa najbolj privlačijo potovanja. Dosti sem potovala po svetu, dalj časa sem živela v Bangkoku in v Parizu. Toda vedno je bilo najlepše priti domov. Rada potujem tudi po svoji domovini. Nobenkrat mi še ni prišlo na misel, da bi jo zapustila. Za mene je tudi Madžarska čudovito lepa.«

• *Ste poročeni?*

»Bila sem. Pred dvajsetimi leti sva se z možem ločila, ostala sva pa dobra prijateljca.

Imam sina, ime mu je Andrej in je visok 197 cm. Sedaj študira za tretjo diplomu. Končal je grafiko, multimedijo, torej izdelavo spletnih strani, in bo naslednje leto – upajmo – končal tudi grafologijo.«

• *Omenili ste, da bi radi zvedeli kaj o vaših sorodnikih, ki so verjetno ostali v Prekmurju. Ker zaenkrat ne morete potovati zaradi boleznih vaše mame, vam predlagam, da nam poveste kakšen podatek in se bo morda nekdo našel onkraj meje, ki vam bo rade volje pomagal najti vaše sorodnike.*

»Tam morajo biti sorodniki, ker so po »Trianonu« moji stari starši le za nekaj dni prišli sem, in ko so hoteli nazaj, je bila že meja. Nikoli več se niso srečali s svojci. To, kar jaz vem o babici, je naslednje: ime ji je bilo Terezija Luthar, rojena 23. aprila 1901 v Vučji Gomili. Njeni bratje in sestre so bili: Janoš, Marija, Rozalija, Vilma, Vince in Anna. Res bi zelo rada zvedela kaj o družini.«

• *Gotovo boste dobili kakšno novico. Niste pomislili na to, da bi se učili slovensko?*

»Ne boste mi verjeli! Ravno danes sem začela iskati možnosti za spoznavanje slovenskega jezika. Brala sem, da ima precej komplicirano slovnico in ima okrog 70 narečij. To je že skoraj učenje jezika, ne? Priznajte, da je vsaj dober začetek.«

Zanimivo je to, kar ste pripovedovali. Upam, da boste tudi v bodoče tako vztrajno iskali svoje korenine, ker sem prepričana, da jih boste prej ali slej tudi našli. Tudi v Budimpešti lahko najdete slovenske prijatelje, in sicer pri Društvu Slovencev.

Suzana Guoth

OTROŠKI

GREMO V VOJVODINO!

Bile so še polne počitnice, ko nas je naša učiteljica Anica vprašala, ali bi bili za to, da bi nastopali v Vojvodini. »Saj to ni vprašanje!« - smo si mislili. Potem smo pa zvedeli, da to ni samo nastop, temveč tri-dnevni izlet. To pa nas je res zelo veselilo, in smo bili sreč-

je preselil s svojo materjo na Alföld. Dolgo se nismo videli, zato smo postali ganjeni do solz, in smo se težko poslovili od Gergőja, ki bi najraje šel z nami.

Temnilo se je že, ko smo prispeli do Szegeda. Ogledali smo si še znameniti trg s stolnico, v kateri smo malo poslušali tudi mašo.

doživeli smo lepe ure v živalskem vrtu, na terasi pri čudovitem jezeru pili vročo čokolado in čaj. Po kosilu smo se napotili na tržnico v Subotici. Tako velike tržnice še nikoli nismo videli. Kupili smo si nekaj malenkosti.

Pozno popoldne smo se vrnili v internat in smo se pripravljali na nastop, ki se je začel ob šestih v dvorani študentskega doma. Nastopile so štiri otroške skupine. Prišle so iz Ljubljane, dve skupini iz Srbije, in mi iz Madžarske.

Najprej so nastopili domači učenci, kateri so se predstavili z dramatizacijo pravljic »Rdeča kapica« in »Trije prašički«. Potem so recitali učenci iz Zrenjanina. Tretji so prišli na oder otroci iz Ljubljane. Oni so peli, igrali na kitaro in recitali.

Zadnji smo nastopili mi iz Porabja. Skoraj 20 minut smo bili na odru, in lahko pove-mo, da smo zelo uživali, ker smo čutili, da je publika vmes ploskala in zapela z nami.

Pri Petőfijevo rojstni hiši

ni, da smo dobili spet čudovito priliko.

Napotili smo se 12. oktobra zjutraj ob osmih iz števanovske šole. Bilo nas je vse skupaj 17, 13 učencev, teta Klara od Slovenske Zveze, harmonikar Boris, učiteljica Anica in prijazen šofer Laci. Žal, naša mentorica, teta Marija, ni mogla priti z nami.

Lepo potovanje smo imeli, saj člani folklorne skupine nismo še potovali nikoli prek Donave. Prekodonavje smo zapustili pri Dunaföldváru. S široko odprtimi očmi smo gledali nižinsko pokrajino. Prvič smo se ustavili v Kiskőrösu pri rojstni hiši največjega madžarskega pesnika, Sándorja Petőfija. Čudovito je bilo videti njegovo rojstno posteljo. Dosti vse smo zvedeli o njegovi družini, o njegovem življenju.

Potem smo imeli kosilo v mestu Kiskunhalas v restavraciji Montgomery. Tu smo se srečali z našim bivšim soplesalcem, z Gergőjem Ropošem, ki se

Okrog pol osmih smo prišli do meje. No, tu smo morali čakati preveč časa. Na drugi strani meje nas je že čakal naš gostitelj, stric Jože Šlem-

Nastop v Subotici

mer, ki nas je spremljal v Subotico do internata, kjer smo imeli prenočišče. Hitro smo se razdelili po sobah in smo šli na večerjo. Bili smo že zelo utrujeni, in je naša učiteljica mislila, da bomo hitro zaspali. Kljub temu smo se do zore »pogovarjali«.

Naslednji dan nas je čakal izlet. Zjutraj je bil hud mraz, zato smo se hitro prebudili. Peljali smo se v Palič. Sprehajali smo se po lepem parku,

Zelo dobro smo se počutili na odru, z dobro voljo, brez strahu smo zaplesali naš splel. Po nastopu so nam vsi čestitali. Učiteljica Anica nas je zelo pohvalila. Če bi teta Marija lahko bila z nami, bi bila verjetno ponosna na nas, saj nas je ona pripravila.

Po skupni večerji smo se še malo pogovarjali z učenci iz Ljubljane in smo hitro zaspali.

Tretji dan smo si še pogledali

OTROŠKA
USTVARJALNOST
BREZ MEJA

KOTIČEK

16. oktobra so v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru odprli razstavo otroških likovnih del, ki so nastala na mednarodnih otroških likovnih kolonijah v Murski Soboti.

Vrtec Murska Sobota že deset let sodeluje z Zvezo Slovencev na Madžarskem, z denarno pomočjo katere se odvijata strokovno svetovanje in pomoč, ki ju vzgojiteljice iz Vrtca Murska Sobota nudijo petim porabskim vrtcem. Že peto leto pa Vrtec Murska Sobota organizira mednarodno likovno kolonijo, katere se udeležujejo tudi porabski malčki in njihove mamice. Največkrat so sodelovali malčki z Gornjega Seni-

Na otvoritev so prišli malčki iz več vrtcev

ka. Na tokratni razstavi so na ogled dela otrok iz Salzburga, Opatije, Murske Sobotice in Gornjega Senika.

Navzoče na otvoritvi je pozdravil ranvatelj Vrtca Murska Sobota Dane Katalinič, ki je izpostavil pomembnost druženja in ustvarjanja v zgodnjih otroških letih. Vzgojiteljicam se je zahvalil tudi generalni konzul R Slovenije v Monoštru Drago Šiftar, ki je omenil tudi to, da se približujemo datumu, ko sploh ne bo več nobene meje med Porabjem in Prekmurjem, zato bo sodelovanje še bolj enostavno.

Otvoritev razstave so popestrili učenci seniške osnovne šole (harmonikarski duo Sukič in učenci tretjega razreda) ter malčki vrtca.

M.S.

glavni trg v Subotici pod vodstvom gospoda Šlemmerja. Dosti vse nam je pokazal. Ob desetih smo se napotili na dolgo pot. Na meji pri Tompi smo spet dolgo čakali, a potistem smo se ustavili samo v Herendu. Tu smo imeli kosilo v piceriji.

Zvečer ob šestih smo prispeli do števanovske šole, zelo utrujeni in z lepimi spomini. Na žalost naslednji dan smo morali v šolo, in ko smo pripovedovali našim sošolcem in učiteljem, kaj smo doživeli,

kaj smo videli, smo še enkrat v mislih preživeli lepe dneve in trenutke našega izleta. Zelo smo hvaležni vsem organizatorjem, predvsem pa Slovenski zvezi, in sicer Klari Fodor, da nam je to potovanje organizirala. Hvala za vse! Mi se lahko zahvalimo samo z našimi plesi.

Člani folklorne skupine OŠ Števanovci

Foto: Laslo Šoš

KAUT

MLAŠEČI

TV ISLO **PETEK, 26.10.2007, I. SPORED TVS**
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.45 JASNO IN GLASNO, 11.30 OSMI DAN, 12.00 MILIJONAR Z JONASOM, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 DUHOVNI UTRIP, 13.40 KINGDOM, ANG. NAD., 14.30 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 BABAR, RIS., 16.10 IZ POPOTNE TORBE: MAČKA, 16.25 V DOTIKU Z VODO, AVSTR.-NEMŠ. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 NAJVEČJE NOBELOVE USPEŠNICE, 17.40 NATIONAL GEOGRAPHIC, AM. DOK. SER., 18.40 KARLI, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ZAČNIMO ZNOVA, TV SERIJA, 20.30 NA ZDRAVJE! 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 POLNOČNI KLUB, 0.15 NATIONAL GEOGRAPHIC, PON., 1.05 VEM, KDO SI, ŠPANS. FILM, 2.50 DNEVNIK, 3.30 INFOKANAL

PETEK, 26.10.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.00 PODOBA PODOBE, 8.25 EVROPSKI MAGAZIN, 9.00 SEJA DRŽAVNEGA ZBORA, 12.50 NAJLEPŠI ČAS MOJEGA ŽIVLJENJA, NEMŠ. NAD., 13.15 OTROK NA MORJU, IT. FILM, 14.55 ŠPORT ŠPAS, 15.25 VOJNA ZA ENERGIJO, NIZ. DOK. ODD., 16.20 PRIMORSKI MOZAIK, 16.50 ŠTUDENTSKA, 17.10 MOSTOVI - HIDAK, 17.55 HOKEJ NA LEDU, LIGA EBEL, ACRONI JESENICE - OLIMPIJA, 20.15 ZADNJI DNEVI SLAVNIH, FRANC. DOK. SER., 21.10 NAJLEPŠI ČAS MOJEGA ŽIVLJENJA, NEMŠ. NAD., 21.40 6. MAJ, NIZ. FILM, 23.35 NEČEDNI POSLI, ANG. NAD., 0.25 SEJA DRŽAVNEGA ZBORA, 2.45 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 3.10 INFOKANAL

SOBOTA, 27.10.2007, I. SPORED TVS
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 SKRIVNOSTI DIVJINE, JAP. POLJ. SER., 13.40 ODDAJA ZA OTROKE, 14.05 DVA SVETOVA, DOK. FILM, 14.55 PESEM PTIC TRNOVK, AVSTR. NAD., 15.55 SOBOTNO POPOLDNE, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 SOBOTNO POPOLDNE, 18.40 FIFA IN CVETLIČNIKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, EUTRINKI, 19.55 LJUBLJANA PRESTOLNICA EU, KVIZ, 21.10 ODKAR SI ODŠLA, ANG. NAD., 21.50 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.25 HRI-BAR, 23.30 DEADWOOD, AM. NAD., 0.30 O LJUBEZNI, AM. FILM, 1.55 DNEVNIK, 2.15 INFOKANAL

SOBOTA, 27.10.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.30 SKOZI ČAS, 8.40 PRIMORSKI MOZAIK, 9.10 ŠTUDENTSKA, 9.35 SP V ALPSKEM SMUČANJU, VELESALOM (Ž), 10.45 TEKMA, 11.35 ZADNJI DNEVI SLAVNIH, FRANC. DOK. SER., 12.35 SP V ALPSKEM SMUČANJU, VELESALOM (Ž), 14.20 Z GLAVO NA ZABAVO, 14.50 VELIKI SPOMLADANSKI KONCERT 2007, 15.55 NOGOMET, CHELSEA - MANCHASTER CITY, 17.55 ELTON JOHN, POSNETEK KONCERTA, 20.00 FOYLOVA VOJNA, ANG. NAD., 21.35 ALPE-DONAVA-JADRAN, 22.05 CITY FOLK - LJUDJE EVROPSKIH MEST, DOK. SER., 22.35 SOBOTNO POPOLDNE, 0.45 POKVARJENA DEKLETA, ANG. NAD., 1.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.00 INFOKANAL

NEDELJA, 28.10.2007, I. SPORED TVS
 7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 10.15 ŠPORT ŠPAS, 10.50 PRISLUHNI MO TIŠINI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 NA ZDRAVJE!, 14.30 NLP, RAZVEDRILNA ODDAJA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 NLP, RAZVEDRILNA ODDAJA, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 POKEC, RIS., 18.45 OZI BU, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 SPET DOMA, 21.45 VSAK DAN RTV, 23.05 ARS 360, 23.25 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.50 VLAK SKRIVNOSTI, AM. FILM, 1.35 DNEVNIK, 2.00 INFOKANAL

NEDELJA, 28.10.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.10 SKOZI ČAS, 8.20 LJUBLJANA PRESTOLNICA EU, KVIZ, 9.35 SP V ALPSKEM SMUČANJU, VELESALOM (M), 11.05 3. SREČANJE KITARSKIH ORKESTROV IN ANSAMBLŌV GLASBENIH ŠOL SLOVENIJE, 11.30 POMAGAJMO SI, 12.00 GLOBUS, 12.35 SP V ALPSKEM SMUČANJU, VELESALOM (M), 14.15 ALPE-DONAVA-JADRAN, 14.45 VSE POTI VODIJO K VODI, DOK. ODD., 15.10 SKLEPNA SLOVESNOST 42. BORŠTNIKOVEGA SREČANJA IN PODELITEV NAGRAD, 16.15 RITTER, DENE, VOSS, TV PRIREDBA PREDSTAVE SNG DRAMA LJUBLJANA, 18.30 LUKA KOPER - ZA NOVA OBZORJA, 19.00 KONCERT SKUPINE KVINTON, 20.00 SANJSKA POTOVANJA, ANG. DOK. SER., 20.55 MOJSTER IN MARGARETA, RUSKA NAD., 21.50 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.35 HUIŠAJMO!, ANG. NAD., 23.25 UMETNOST GLASBE IN PLESA, 0.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 0.55 INFOKANAL

PONEDELJEK, 29.10.2007, I. SPORED TVS
 6.25 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.05 NATIONAL GEOGRAPHIC, AM. DOK. SER., 12.00 POT NA ŠUMIK, PORTRET ANDREJA BRVARJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 SPET DOMA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 MEDVEDEK, RIS., 16.05 MERLIN, ČUDEŽNI KUŽA, RIS., 16.15 BISERGORA: KAKO POSPRAVLJAMO, LUTK. NAN., 16.30 SEJALCI SVETLOBE: KOLO, OTR. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 NAMAKVA - CVETNI VRT AFRIKE, AVST. POLJ. ODD., 18.30 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 ELI IN FANI, RIS., 18.45 ADI V MORJU, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 VROČI STOL, 21.00 KINGDOM, ANG. NAD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 PISAVE, 23.25

GLASBENI VEČER, 0.50 NAMAKVA - CVETNI VRT AFRIKE, PON., 1.40 DNEVNIK, 2.20 INFOKANAL

PONEDELJEK, 29.10.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.00 NLP, RAZVEDRILNA ODDAJA, 12.45 SOBOTNO POPOLDNE, 15.25 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 16.10 OSMI DAN, 16.40 ARS 360, 16.55 ALPE-DONAVA-JADRAN, 17.25 MOZAIK, 18.00 POROČILA, 18.05 TEKMA, 18.55 TOTALNA RAZPRODAJA: VIDEZ VARA NEPOUČENE, DRUŽ. HUM. NAN., 19.25 Z GLAVO NA ZABAVO, 20.00 PRIČE - VOJNI SNEMALCI V NEMČIJI 1945, NEMŠ. DOK. SER., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 22.30 GLAS(BE)NI VEČERI NA DRUGEM, 23.30 TAPAS, ŠPANSKI FILM, 0.55 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.20 INFOKANAL

TOREK, 30.10.2007, I. SPORED TVS
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.35 NAMAKVA - CVETNI VRT AFRIKE, AVST. POLJ. ODD., 11.30 VSAK DAN RTV, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 VROČI STOL, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 TROJČICE: JAKEC, RIS., 16.05 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM JESEN V BOROVEM GOZDU, POUČNO RAZV. ODD., 16.15 HOTEL OBMORČEK, RIS., 16.25 KOŽA, DLAKA, PERJE: SPANJE, DOK. NAN., 16.30 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.25 PRVA MEDALJA, DOK. ODD., 17.40 KRUVHOVO LETO, DOK. FILM, 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 FRANCEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PROSLAVA OB DNEVU REFORMACIJE, 20.50 PIRAMIDA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 GOSPODARIJ SPLETK, FRANC. DOK. ODD., 23.50 KRUVHOVO LETO, DOK. FILM, 0.45 DNEVNIK, 1.25 INFOKANAL

TOREK, 30.10.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 13.25 DOBER DAN, KOROŠKA, 13.55 Z GLAVO NA ZABAVO, 14.25 GLAS(BE)NI VEČERI NA DRUGEM, 15.30 STUDIO CITY, 16.25 PRISLUHNI MO TIŠINI, 16.55 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 HOMO CONSUMENS, 18.30 AKTUALNO, 19.00 TATJANA REMŠKAR, PORTRET BALERINE, 20.00 MUZIKAJETO: ŠANSON, IGR-IZOBR. MLAD. SER., 20.30 GLOBUS, 21.05 MATI Z DRUGE STRANI MEJE, NEMŠ. NAD., 22.35 BLACKJACK, ANG.-AVSTR. NAD., 0.05 JASNOVIDKA, AM. NAD., 0.50 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.15 INFOKANAL

SREDA, 31.10.2007, I. SPORED TVS
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 9.35 KNJIGA MENE BRIGA, 10.00 PRAZNIČNI PRENOS EVANGELIČANSKEGA BOGOSLUŽJA IZ LENDAVE, 11.05 KRUVHOVO LETO, DOK. FILM, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ZAČNIMO ZNOVA, TV SERIJA, 13.50 PIRAMIDA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MOBY DICK IN SKRIVNOST DEŽELE MU, RIS., 16.05 POD KLOBUKOM, 16.45 MERLIN, ČUDEŽNI KUŽA, RIS., 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 JESEN, DOK. ODD., 17.35 Z VAMI, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 ULICA SANJ, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 LJUBLJANA JE LJUBLJENA, SLOV. FILM, 21.40 PRVI IN DRUGI, 22.05 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.30 OMIZJE, 23.45 Z VAMI, 0.40 DNEVNIK, 1.15 INFOKANAL

SREDA, 31.10.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.30 SKOZI ČAS, 9.40 PROSLAVA OB DNEVU REFORMACIJE, 10.30 ŽIVLJENJE IN SMRT PRIMOŽA TRUBARJA, 12.05 ARS 360, 12.20 PISAVE, 13.15 SKRIVNOSTI DIVJINE, JAP. POLJ. SER., 13.45 HRI-BAR, 14.50 LJUBLJANA PRESTOLNICA EU, KVIZ, 16.40 PLEME, ANG. DOK. SER., 17.30 MOSTOVI - HIDAK, 18.05 ČRNO BELI ČASI, 18.20 OČITNO UŽITNO, 19.00 VEČERNI GOST: PROF. DR. MARIJA STROJNIK, 20.00 BERLINSKI FILHARMONIKI, JANINE JANSEN IN NEEME JARVI - WALDBÜHNE, BERLIN, 21.50 UKROČENA TRMOGLAVKA, ANG. DRAMA, 23.15 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.20 INSPEKTOR WALLANDER, ŠVEDSKA NAN., 1.50 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.15 INFOKANAL

ČETRTEK, 01.11.2007, I. SPORED TVS
 7.00 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.05 NOVI JUTRI, ANG. NAD., 10.30 KOŽA, DLAKA, PERJE, DOK. ODD., 10.40 Z VAMI, 11.35 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 SAMORASTNIKI, SLOV. FILM, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 SREBRNOGRIVI KONJIČ, RIS., 16.05 LJUBITELJICA KONJ, KRATKI DOK. FILM IZ ISLANDIJE, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.25 ŠTAFETA MLADOSTI, 18.15 DUHOVNI UTRIP, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 EDO IN MEDO, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ZAMOLČANI - MOČ PREŽIVETJA, DOK. ODD., 20.55 TEDNIK, 22.00 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.20 OSMI DAN, 22.55 KNJIGA MENE BRIGA, 23.10 STOPINJE V SNEGU, ANG. TV FILM, 0.45 DUHOVNI UTRIP, 1.00 DNEVNIK, 1.40 INFOKANAL

ČETRTEK, 01.11.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 13.30 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 14.00 HOMO CONSUMENS, 14.25 AKTUALNO, 15.20 CITY FOLK - LJUDJE EVROPSKIH MEST, DOK. SER., 15.50 GLOBUS, 16.20 SANJSKA POTOVANJA, ANG. DOK. SER., 17.10 PRVI IN DRUGI, 17.30 MOSTOVI - HIDAK, 18.05 LYNX MAGAZIN, 18.35 EVROPSKI MAGAZIN, 19.10 3. SREČANJE KITARSKIH ORKESTROV IN ANSAMBLŌV GLASBENIH ŠOL SLOVENIJE, 19.35 PESEM KAMNA: DO KONČNEGA IZDELKA, DOK. ODD., 20.00 LUTER, NEMŠ. FILM, 22.00 JASNOVIDKA, AM. NAD., 22.45 ELLINGOVA MAMA, NORV. FILM, 0.00 JARA GOSPODA, SLOV. FILM, 1.40 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.05 INFOKANAL

ATLETSKI SODNIKI NA IZLETU V PORABJU

Člani Zbora atletskih sodnikov iz Murske Sobotice so si zadnjo prelepo sončno nedeljo ogledali Porabje. Čez mejni prehod Čepinci smo zavili v Andovce, kjer nas je pričakal predsednik

Pri „malem Triglavu” v Andovcih

„Na tromejo smo šli s trdkovske strani”

slovenske samouprave Karel Holec in nam predstavil veliko »čudo« - Mali Triglav. Po ogledu še ostalih znamenitosti smo se odpravili v Monošter, kjer smo si skupaj z našo vodičko, Marijano Sukič, ogledali cerkev, kulturni center, novo kopalnico in Informativni center Zveze Slovencev na Madžarskem. Ko smo se okrepili v restavraciji Lipa, smo nadaljevali pot do tromeje, nato do Gradu ter mimo belega križa do Fikšinec. Tam smo v kleti Matije Gjerkeša poskusili nekaj kapljic dobrega prekmurskega vina ter malo omamljeni nadaljevali pot v Mursko Sobotico. Vsi smo bili mnenja, da je to bil eden boljših izletov v bližnjo našo okolico, predvsem zaradi dobrega vodenja na posameznih točkah. Hvala vam in nasvidenje prihodnjič.

Šanji

Gasilsko društvo Sakalovci se zahvaljuje vsem, ki ste 1 % svojega davka v davčnem letu 2005 nakazali društvu. Vsoto, 28.331 forintov, smo uporabili za delovanje društva.

Szakonyfalu Önkéntes Tűzoltó Egyesülete köszönétét fejezi ki mindazoknak, akik 2005. évi adójuk 1 %-val segítették az egyesület munkáját. A felajánlott összeget, 28.331 forintot az egyesület működésére fordítottuk.

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail:
porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:

EUROTRADE PRINT d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska
Sobotica; Slovenija

Naročnina: za Madžarsko letno
2.600 HUF, za Slovenijo 22
EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Časopis izhaja z denarno pomočjo
Urada RS za Slovence v zamejstvu
in po svetu ter Javnega sklada za
narodne in etnične manjšine na
Madžarskem.

Številka bančnega računa:
HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB